

PEL 1.3.226		PEL Handbook
Issue AMT Licence		Revision 4
		07 AUG 16

1. כללי:

סעיף 2 לחוק הטיס, תשע"א-2011 (להלן- "חוק הטיס"), קובע את החובה לרישוי עובדי טיס:

"לא ימלא אדם תפקיד שקבע השר, באישור הוועדה, בקשר להפעלה של כלי טיס, לביצוע פעולות בדק בכלי טיס או למתן שרותי נת"א, לרבות מדריך לתפקיד כאמור, אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן לפי הוראות סימן זה ובהתאם להגדר שברישייון, לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה".

מסלול רישוי טכנאי לבדק כלי טיס, סמכויות הוצאת רישיונות ומגבלות אחרות מובאות בתקנות הטיס (רישיונות לעובדי טיס), תשמ"א-1981 (להלן- "תקנות הרישיונות"), חלק ה', פרק ראשון: רישיון טכנאי לבדק כלי טיס.

2. הגדרות:

- אוויוניקה: המערכות החשמליות והאלקטרוניות ומערכות הרדיו והמכשירים בכלי הטיס.
- הגדר: הערה הנרשמת ברישיון טכנאי לבדק כלי טיס, מהווה חלק ממנו והקובעת זכות או מגבילה את הזכות.
- טיפוס: כלי טיס מייצור מסויים ודגם בסיסי, לרבות כלי טיס שהוכנסו בו שינויים קלים שאין בהם כדי להשפיע על דרכי הטיפול בו או על תכונות הטיסה שלו.
- כושר ביצוע: היכולת לבצע כהלכה פעולות טכניות, בשטח התמחות מקצועית מוגדר של אחזקת כלי טיס ומנוע.
- אגף רישוי: אגף רישוי עובדי טיס ברת"א.
- מבחן יסודות: מבחן עיוני בנושא יסודות בשטח ההתמחות המקצועית.
- מבחן סוג: מבחן עיוני העוסק בהכרה של טיפוס כלי טיס ומנוע או קבוצת כלי טיס ומנועיהם.
- מבחן עיוני: מבחן להוכחת ידע מקצועי.
- מבחן כושר ביצוע: מבחן בבודק את היכולת לבצע כהלכה פעולות טכניות, בשטח התמחות מקצועית מוגדר של אחזקת כלי טיס ומנוע.
- מפקח רישוי: מפקח רישוי באגף רישוי עובדי טיס ברת"א.
- ניסיון מקצועי: ניסיון מקצועי בביצוע עבודות אחזקה, תיקון, שינוי או שיפוץ בשטח התמחות המקצועית של טכנאי לבדק כלי טיס או הדרכה בביצוע עבודות אלה.
- סימוכי אחזקה: מערכי ביקורת ואחזקה, ספרי אחזקה, עלוני שרות הוראות שינויים ונהלי עבודה מאושרים ע"י רת"א לביצוע אחזקה או שינוי בכלי טיס, מנועיהם או ציודם.
- סימוכי שיפוץ: מערכי שיפוץ, ספרי עזר לשיפוץ ולתיקון, עלוני שרות, הוראות שינויים ונהלי עבודה המאושרים ע"י רת"א לביצוע תיקון, שיפוץ, או שינוי בכלי טיס, מנועיהם או ציודם.

PEL 1.3.226		PEL Handbook
Issue AMT Licence		Revision 4
		07 AUG 16

3. מטרה:

להסביר את שיטת הרישוי ומסלול הרישוי, הנדרשים לרישוי טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 וסוג 1 בהתאם לחוק הטיס ולתקנות הרישיונות.

4. סמכויות:

הסמכות לתת רישיון טכבכ"ט סוג 2 וסוג 1 נתונה לרשות הרישוי, בהתאם לתקנות הרישיונות חלק ה', פרק ראשון: רישיון טכנאי לבדק כלי טיס.

5. דרישות כלליות לרישוי טכבכ"ט:

- גיל מינימאלי – אדם יהא כשיר לקבל רישיון טכבכ"ט רק אם מלאו לו 18 שנה.
- הגשת בקשה לרישיון, או לתוספת הגדר ברישיון :
- יש למלא טופס בקשה לרישיון או לתוספת הגדר ברישיון לפי העניין. את טופס הבקשה לרישיון טכבכ"ט, לצורך פתיחת תיק עובד טיס, ניתן להוריד באתר רת"א.
- תשלום אגרה עבור כל שלב של מבחן או חלק ממנו. אם הנך סבור שידיעותיך בנושא המבחן מספיקות וכן שניסיוןך בנושא המבחן עומד בדרישות רשות התעופה האזרחית – קבע מועד למבחן והזמן אגרה למבחן באגף רישוי עובדי טיס בטלפון 03-9774526.
- בקשת אגרה באמצעות אתר האינטרנט. ניתן ואף מומלץ להגיש בקשה לקבלת אסמכתאות לתשלום אגרה באמצעות האינטרנט, באתר רת"א- בקשת אגרה.
- הוכחת ניסיון מקצועי הישים להגדר המבוקש כמפורט בהוראה זו.
- עמידה במבחנים עיוניים (מבחני יסודות, מבחני סוג) ומבחנים מעשיים כדי להוכיח ידע מקצועי וכושר ביצוע הישימים להגדר המבוקש.

6. רישיון טכבכ"ט סוג 2:

6.1. ניסיון מקצועי (תקנה 233(א) לתקנות הרישיונות):

- הדרישות המזעריות לקבלת רישיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 הן שלוש שנות ניסיון באחזקת כלי טיס, מנועיהם וציודם, תיקונם או שינוים בהם, מהן לפחות ששה חודשי ניסיון בשטח ההגדר המבוקש שנרכש תוך השנתיים שקדמו לבקשה.
- 6.2. שטחי ההתמחות המקצועית של הטכנאים לבדק כלי טיס הם:
- 6.3. מבנה כלי הטיס ומערכתיו (תקנה 221 (1) לתקנות הרישיונות).
- מנוע כלי הטיס ומערכתיו (תקנה 221 (2) לתקנות הרישיונות).
- אביזרי כלי טיס או מנוע (תקנה 221 (3) לתקנות הרישיונות).
- אוויוניקה (תקנה 221 (6) לתקנות הרישיונות).

PEL 1.3.226		PEL Handbook
Issue AMT Licence		Revision 4
		07 AUG 16

6.4. פירוט ההגדרים לרישיון טכבכ"ט סוג 2:

- הגדר טיפוס (TYPE): כלי טיס מקבוצה ג/ד, מטיפוס מסוים ודגם בסיסי המונע על ידי מנוע טורבינה.
- הגדר אווירון מקבוצה א/ב: כלי טיס חד מנועי/רב מנועי בוכנה.
- אוויוניקה: הגדר קבוצתי או הגדר טיפוס.
- הליקופטר: כלי טיס מסוג רוטורקראפט המונע ע"י מנוע בוכנה או מנוע טורבינה.
- אחר: כלי טיס אחר שאינו מופיע באחת מהאופציות הרשומות (לדוגמה- כדור פורח, דאון וכו').

6.5. צירוף כלי טיס, מנועים וציוד לרשימת ההגדרים הקיימת:

- אגף רישוי עובדי טיס, תיקבע, לגבי כלי טיס, שיוכנסו בעתיד לפנקס כלי הטיס בישראל, או לגבי ציוד חדש שיוכנס לכלי טיס הרשום בישראל, מה סוג ההגדר הדרוש (טיפוס או קבוצתי) ובאיזה קבוצה ייכלל גוף כלי הטיס, המנוע או הציוד.

6.6. שלבי רישוי לטכבכ"ט סוג 2:

- ארבעה שלבי רישוי לטכבכ"ט סוג 2 (אחזקת כלי טיס)
 - שלב 1 – מבחנים עיוניים ביסודות לפי שטח התמחות.
 - שלב 2 – מבחן כושר ביצוע בנושאים כללים וביסודות באחזקת כלי טיס.
 - שלב 3 - מבחן עיוני או סידרת מבחנים על המערכות של סוג כלי הטיס לפי שטח התמחות.
 - שלב 4 – מבחן כושר ביצוע על המערכות של סוג כלי הטיס, עליו מבוקש ההגדר, ובאחזקתו.
- הערה: לפני ביצוע שלב 4, יש לבצע עבודה מעשית (OJT) מאושרת לפי סוג ההגדר המבוקש. למבקש רישיון ובו הגדר קבוצתי, גוף ומנוע או אוויוניקה, שלב 2 ושלב 4 יתבצעו ביחד כשלב אחרון.
- הערה: פרטים נוספים מופיעים במערכי הידיעות AP 1.3.226A ו AP 1.3.226 .

7. רישיון טכבכ"ט סוג 1:

7.1. ניסיון מקצועי (תקנה 238(א) לתקנות הרישיונות):

- דרישות הניסיון המזעריות לקבלת רישיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 1 הן ארבע שנות ניסיון בשיפוץ של כלי טיס, מנועיהם וציודם, תיקונם או שינוים בהם, מהן לפחות ששה חודשי ניסיון מקצועי בשטח ההגדר המבוקש שנרכש תוך השנתיים שקדמו לבקשה.

7.2. פירוט ההגדרים לרישיון טכבכ"ט סוג 1:

- בהתאם להכשרות הטכבכ"ט במסגרת מכון הבדק בו הוא מועסק.

PEL 1.3.226		PEL Handbook
Issue AMT Licence		Revision 4
		07 AUG 16

7.3. שלבי הכשרת טכבכ"ט סוג 1:

- שלושה שלבי רישוי לטכבכ"ט סוג 1 (שיפוץ כלי טיס ואביזרים):

שלב 1 – הכשרה במכון הבדק ביסודות בהתאם לתכנית הדרכה מאושרת, ומבחן בנושא חוקה שנערך ברת"א.

שלב 2 - הכשרה במכון הבדק בהתאם להגדר המבוקש שבמסגרת מכון הבדק בו הוא מועסק בהתאם לתכנית הדרכה מאושרת.

שלב 3 – מבחן כושר ביצוע בשיפוץ של כלי טיס מנועיהם או ציודם, בדיקות ותהליכים הכל בהתאם להגדר המבוקש.

הערה: לפני ביצוע שלב 3, יש לבצע עבודה מעשית (OJT) בהתאם לתכנית ההדרכה המאושרת.

8. כללי התנהגות במבחנים לטכנאי בדק כלי טיס:

- עליך לעשות את כל הסידורים כדי להופיע בזמן שנקבע, המבחן הוא מסוג ממוחשב אך ישנם מבחנים שעדיין נעשים על בצורה ידנית, יש להביא כלי כתיבה ומחשבון.
- באם אינך יכול להופיע בגלל סיבה מוצדקת (שרות מילואים, מחלה וכו') הודע על כך בהקדם האפשרי (לפני המבחן) למחלקת רישוי עובדי טיס לקביעת מועד חדש.
- באם לא תופיע בגלל סיבה בלתי מוצדקת – יהיה עליך להגיש מחדש את הבקשה למבחן בצירוף התשלום המתאים.
- המבחנים העיוניים נערכים בימים א', ד' בשעה 08:00 בבוקר, במשרדי רשות התעופה האזרחית באגף רישוי עובדי טיס, בניין "בית גולן", רח' גולן פינת רח' הנגב, קריית שדה התעופה, בכיתת המבחנים אשר בקומה הראשונה. יש להגיע לאגף רישוי עובדי טיס, להציג תעודה מזהה ואישור על תשלום האגרה.
- בעל מוגבלות מסוימת (לדוגמה: דיסלקציה) שבידיו מסמכים מגורם רשמי המאשרים זאת ומעוניין לקבל הקלה (לדוגמה: תוספת זמן במבחן, מבחן לא ממוחשב וכו'), יעביר מבעוד מועד בקשה בכתב לקבלת ההקלה המבוקשת לראש אגף רישוי עובדי טיס.
- הבקשה תישקל על ידי ראש האגף ובעת הצורך גם על ידי רופא רשות התעופה. התשובה תישלח למבקש. לאחר קבלת התשובה (חיובית או שלילית) ניתן יהיה לתאם תאריך למבחן.
- אסור בהחלט להיעזר במהלך המבחן בספרים (פרט למילון) או ברשימות כל שהן. אסור, להוציא מהכיתה כל רשימות שהן. אפשר להיעזר במחשבון. מבחנים מסוימים נערכים עם "ספרים פתוחים", במקרה זה ינתנו הנחיות מתאימות. מומלץ לקרוא את כל גיליון השאלות לפני שתתחילו להשיב עליהן.
- באם רצונך לבקש הבהרה של תוכן שאלה כל שהיא, הבוחן ישתדל לעזור לך. אם ברצונך לבקש כמה הבהרות – נא רכז את שאלותיך.
- עם סיום המבחן – בצע יציאה ממערכת המחשב ומסור את כל הניירות שקבלת (ובכללם את חוברת השאלות ודפים שלא השתמשת בהם) לבוחן.

PEL 1.3.226		PEL Handbook
Issue AMT Licence		Revision 4
		07 AUG 16

9. תוצאות המבחנים:

תוצאת המבחן ניתנת בסוף המבחן בצירוף אישור.

10. מבחן עיוני חוזר (תקנות 33, 227 לתקנות הרישיונות):

במקרה של כישלון במבחן עיוני ניתן להגיש בקשה למבחן עיוני חוזר בתום שלושים יום מהיום בו בוצע המבחן.

11. מבחן כושר ביצוע חוזר (תקנה 228 לתקנות הרישיונות):

במקרה של כישלון במבחן כושר ביצוע, ניתן להגיש בקשה למבחן חוזר בתום שישים יום מהיום בו בוצע המבחן.

12. עיון חוזר בתוצאות מבחן עיוני:

ניתן להגיש בקשה לעיון חוזר במבחן תוך 14 יום מיום ביצוע המבחן.

לשם כך יש:

- לשלם אגרת ערר על מבחן עיוני.
- לתאם פגישה עם מפקח אגף רישוי עובדי טיס.

13. העתקה במבחן עיוני או מעשה מרמה אחר:

תקנה 32 לתקנות הרישיונות קובעת כלהלן:

"(א) לא יעתיק אדם מאחר במבחן עיוני, לא יתנו לאדם אחר אלא אם הורשה לכך, לא יעזור לאדם אחר בזמן המבחן, לא יכתוב מבחן כאמור במקום אדם אחר, לא ישתמש באמצעי עזר בלתי מאושר בזמן המבחן ולא יסייע לאחר באחד המעשים האמורים.

(ב) ביצע אדם מעשה כאמור בתקנת משנה (א), רשאית רשות הרישוי לפסול את המבחן העיוני של אותו אדם וכן לעכב את מתן הרישיון או ההגדר, חידושם או אישורם על פי תקנות אלה, עד לתקופה של שנתיים מיום ביצוע המעשה, וכן להתלות או לבטל את רישיון עובד הטיס שהוצא לו".

14. מערך ידיעות - AP 1.3.226 ו AP 1.3.226A:

המבחנים העיוניים והמעשיים מבוססים על "מערך ידיעות" המתייחס לשטח המקצועי המתאים, מערך הידיעות מתעדכן מפעם לפעם ומפורסם באתר רת"א.

15. ציון מעבר (תקנה 225 לתקנות הרישיונות):

ציון המעבר במבחנים הוא 70%.

16. תוקף המבחנים (תקנה 226 לתקנות הרישיונות):

- תוקפו של מבחן יסודות אינו מוגבל.
- תוקפו של מבחן סוג הוא 3 שנים מיום עריכת המבחן.

הערה: יש להשלים מבחן כושר ביצוע לא יאוחר מ 3 שנים ממועד העמידה במבחני הסוג, אחרת – יפוג תוקף מבחני הסוג ויהיה צורך לבצעם פעם נוספת.

PEL 1.3.226		PEL Handbook
Issue AMT Licence		Revision 4
		07 AUG 16

17. הוצאת רישיון:

המבקש לקבל רישיון או הגדר נוסף, יהיה זכאי לקבלו באם עמד בכל ארבעת שלבי הרישוי.

18. אובדן רישיון:

• על אובדן רישיון יש להודיע מיד בכתב לאגף הרישוי בר"א.

• בקשה לכפל רישיון שאבד או הושמד תוגש בכתב ותפרט, בין היתר, את תאריך ונסיבות אובדן הרישיון. לבקשה לכפל רישיון יש לצרף קבלה על תשלום האגרה המתאימה (תקנה 27 לתקנות הרישיונות).

19. המבקש הגדר נוסף (תקנה 235 לתקנות הרישיונות):

• יגיש בקשה מתאימה בטופס בקשה לרישיון.

• יוכיח ניסיון מקצועי של ששה חודשים בשטח ההגדר המבוקש שנרכש תוך שנתיים שקדמו לבקשה.

• יוכיח ידע מקצועי (עמידה במבחן עיוני).

• יוכיח כושר ביצוע (עמידה במבחן מעשי), הכל בהתאם להגדר המבוקש.

20. תוקף רישיון וחידושו (תקנות 230 לתקנות הרישיונות):

• תוקף רישיון הוא עד 24 חודשים.

• על מבקש חידוש רישיון:

א. להוכיח ניסיון מקצועי בתחום ההגדר/ים שברישייון של לפחות 6 חודשים בתוך השנתיים שקדמו לבקשת החידוש.

הניסיון המקצועי יתייחס לביצוע עבודות על כלי טיס/מנוע/ציוד אזרחיים ישראליים (עבודות בפיקוח רת"א) או עבודות במסגרת צה"ל.

ב. להגיש בקשה לחידוש הרישיון על גבי [טופס בקשה](#) לרישיון/חידוש רישיון ולשלם את האגרה המתאימה. ניתן להוריד את הטופס באתר האינטרנט של רת"א.

הערה: למבקש חידוש רישיון טכנ"ט אשר לא הוכיח רכישת ניסיון מקצועי הנדרש בשטח ההגדר יימחק ההגדר מרישיונו.

21. בעל רישיון שלא חידש את רישיונו בזמן:

• לא ישתמש בזכויות המוקנות לו על פי הרישיון.

• יוכל לחדשו תוך 24 חודש ממועד פקיעת תוקף הרישיון (תקנה 231(א) לתקנות הרישיונות) לאחר שיחתום על ההצהרת אי שימוש בזכויות הרישיון שפג תוקפו המצורפת לטופס הבקשה.

• בעל רישיון שלא חידש את רישיונו במשך שנתיים ומעלה חייב לעמוד מחדש בדרישות הרישוי (תקנה 231(ב) לתקנות הרישיונות).